

PROPOSTA TALLER 2 JOP 2024

TÍTOL: Orientar allò invisible

DESCRIPCIÓ:

Analitzarem i enumerarem algunes de les dimensions que la persona que orienta i la persona orientada porten, conscient i inconscientment, en una atenció. A partir de simular una atenció, buscarem algunes idees i prejudicis que sovint no explicitem (factors laborals, socials, comunitaris, econòmics, personals, culturals, de salut...) que influeixen a què en l'orientació es generi un vincle de confiança i de corresponsabilitat. Es convidarà a les participants a reflexionar i intervenir en diferents moments de la simulació per a generar diàlegs entre aquestes veus i mirades invisibles i assajar opcions per a millorar les atencions dels nostres serveis.

DURADA: 50 minuts

ESPAI: Saló Víctor Siurana - Edifici del Rectorat – Universitat de Lleida

DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

- 5' – Benvinguda, presentació de les persones dinamitzadores i del taller
- 5' – La cascada d'estereotips: s'explica al públic que necessitem donar la benvinguda a tot allò políticament incorrecte que es mou en una situació d'orientació i que, tot i que sigui de forma inconscient, hem sentit i/o dit sobre la figura de la persona orientadora i de la persona orientada. Demanarem a les dues protagonistes de l'escena que es col·loquin al centre de l'espai i demanarem al públic que digui substantius i adjectius que, sense que les protagonistes hagin ni obert la boca, descriguin allò que es preveu que facin cada una de les protagonistes (com ha de ser l'actuació de l'orientadora?, quins adjectius descriuen la persona que ve a buscar feina?).
- 5' – Escenificació de la situació d'orientació mal resolta
- 30' – Dinamització de la situació amb les participants
 - 5' - Aflorament de les veus visibles i invisibles de les dues protagonistes (entre 3 i 4 veus per cada una): es pot proposar al públic que s'atreixin a posar veu a algunes idees/creences que estan dins el cap de cada una de les protagonistes. Es tracta de dir frases del tipus “Agafa la primera feina que t'ofereixin ni que no en tinguis ni idea”, “Aquesta dona no m'entendrà”, “Has d'aconseguir que et signi la vinculació per justificar el projecte”, “No acceptis res que et faci perdre l'ajuda”, “Aquí hi perdre el temps”, “Jo m'he hagut d'espavilar i ella no vol”...
 - Es poden donar pistes de què cal que hi hagi veus que estiguin relacionades amb les següents esferes en la persona orientada: factors laborals, socials, comunitaris, econòmics, personals, culturals, de salut... En la persona orientadora poden correspondre a les esferes cultural, d'encàrrec professional, d'encàrrec de l'entitat on treballa, personal...
 - 2' - A les persones del públic que aportin aquesta “veu” se'ls demanarà que assenyalin quina persona pot haver posat aquesta veu en el cap de les protagonistes (una cap, un protocol, un amic, una parella, un familiar...) i se'ls demanarà si volen participar en la representació de la dinàmica. Si no volen, es pot demanar a algú altre del públic si li apeteix representar aquella veu. Les

- persones que representin les veus ha d'escollir a quina distància de la persona a "qui parlen" es volen col·locar i a quin volum parlar.
- 8' - Reinterpretació de la situació: les dues protagonistes intenten repetir la mateixa escena però aquest cop les "veus" els parlaran (només podran dir la seva frase, sense afegir-hi molta més informació). Cada "veu" escollirà en quin moment, insistència, distància i volum els parlen. Les protagonistes hauran d'improvisar i caldrà veure si poden acabar la conversa. Tant si l'acaben com si no, un cop finalitzada l'escena es pregunta al públic si aquesta escena es pot considerar real, si aquest entramat de veus juguen durant les atencions i orientacions reals i com, si fem cas a les veus, l'atenció es veu afectada.
 - 10' – Creació de les "contraveus": de la mateixa forma que s'ha fet en la creació de les "veus", es demana al públic la participació per crear una "contraveu" per a cada "veu", és a dir, algun argument que rebati, rebaixi la intensitat o situï allò que aporta cada "veu". Per tant, es poden arribar a crear diferents parelles de veu-contraveu que poden improvisar una conversa. En acabar, les "contraveus" deixaran l'espai i tornaran al públic.
 - 5' – Es demanarà a la gent que encara no ha participat (o a la que ha participat) que, si vol, substitueixin a les dues protagonistes i intentin repetir la situació d'orientació amb les "veus" activades. Les persones que faran la improvisació tenen el permís per "apagar les veus" parlant-hi directament (la persona que fa de "veu" deixarà de fer-ho o baixarà la seva intensitat si la persona que improvisa la convenç per fer-ho). Quan acabin la improvisació, fer una breu revisió sobre si la situació, podent visualitzar i desactivar les veus, ha canviat. Preguntar a les persones que han improvisat com s'han sentit prenen aquest rol tenint la informació de les converses prèvies entre les veus i les contraveus.
 - Agraïment per la participació.
 - 2' - Reflexió final de com de complexa és la constel·lació d'emocions i vivències que entren en joc en una relació d'orientació i dels riscos de voler simplificar i tirar d'estereotips a l'hora de fer aquest tipus d'atenció de forma massa ràpida o massa lligada als protocols. Per apagar les "veus", hem d'acceptar que aquestes existeixen.
 - 3' – Tancament del taller amb paraules que s'enduen les persones participants.

PROPOSTA DE DIÀLEG DURANT LA SITUACIÓ

Diàleg generat amb xat GTP a partir d'aquesta informació:

Vull que em generis un diàleg teatral entre dues persones en una sessió d'orientació professional. La primera dona és una orientadora professional en una entitat del tercer sector. De formació és psicòloga i durant la sessió d'orientació farà preguntes molt genèriques, com per omplir el formulari, i estarà interessada a què l'altra dona s'inscrigui en un programa de formació i pràctiques sobre mosso de magatzem que l'entitat organitza però que no té prou persones per a realitzar-la (voldria que la Núria fos una mica més insistent, que dissimulés només una mica la necessitat que té per omplir el curs de mosso de magatzem). Aquesta primera dona no s'interessa per qüestions personals que l'altra dona li intenta explicar (per exemple, que no pot treballar a les tardes perquè ha de cuidar la canalla o que s'està recuperant d'una malaltia que no li permet agafar pesos) i en minimitza els seus problemes d'una forma amable i hirònica. La segona dona, és una dona demandant de feina, d'uns 35 anys, amb formació bàsica, que percep una renda garantida i que tot i que té una formació professional de grau mitjà, fa temps que li costa seguir les formacions que se li ofereixen des del servei d'ocupació o des d'altres entitats socials. Tot i que té voluntat per a treballar, té por que si treballa això li afecti a poder cuidar la canalla i a perdre la renda garantida si no té èxit a

la feina. Tota l'escena ha de durar uns 4 minuts i ha d'acabar amb la segona dona signant, resignada, la inscripció al curs que li ofereix la primera dona.

DIÀLEG GENERAT

****Escena: Despatx d'una entitat del tercer sector****

****Personatges:****

- ****Núria**** (orientadora professional, uns 40 anys, segura però una mica més insistent, amb un aire d'immediatesa que intenta dissimular a mitges).
- ****Laura**** (demandant de feina, uns 35 anys, amb dubtes i un sentiment de pressió creixent).

(L'escena comença amb Núria consultant uns papers mentre Laura s'asseu davant d'ella, una mica incòmoda.)

****Núria**** (somrient): Bé, Laura, gràcies per venir. Comencem, que així avancem ràpid i aprofitem bé el temps. Explica'm una mica, en quina situació estàs ara? Què has estat fent últimament?

****Laura**** (incòmoda): Bé, la veritat és que... no gaire. Amb la canalla no és fàcil trobar un horari per treballar, i després de l'accident d'esquena fa uns mesos, tampoc em sento del tot recuperada per segons quines coses.

****Núria**** (amb to suau però desestimant): Entenc, entenc. Però, saps què? Precisament per això tenim el programa que et volia comentar. És un curs de mosso de magatzem, amb pràctiques incloses, i és ideal per gent com tu que vol tornar al mercat laboral de manera gradual.

****Laura**** (amb dubtes): Mosso de magatzem? No sé si estic preparada... A més, amb l'esquena... jo no puc carregar pes.

****Núria**** (somrient, quasi com si ho tingués tot pensat): Ah, però això no és un problema! Als magatzems avui dia gairebé tot es fa amb carretons i màquines. No et preocupis per això. I t'asseguro que hi ha opcions per adaptar-se. A més, és un treball amb demanda!

****Laura**** (fent un sospir): Ja, però... És que les tardes són impossibles per a mi. Amb els nens a casa, no sé com ho podria organitzar.

****Núria**** (sense perdre el to de calma, però més directa): Mira, Laura, entenc les dificultats, però pensa-ho així: necessites una estabilitat, no? Aquest curs és justament el que et pot donar una sortida. Tindràs l'oportunitat de començar a treballar i deixar enrere les preocupacions econòmiques. I si planifiques bé, segur que trobes algú per ajudar amb els nens, almenys durant el temps que duri la formació.

****Laura**** (nerviosa): No ho sé... A més, si començo a treballar i no funciona, què faré amb la renda garantida? Podria perdre-ho tot...

****Núria**** (amb un to més ferm): No perdràs res, Laura. És un procés gradual. Primer fas el curs, després les pràctiques, i quan tinguem alguna oportunitat concreta, ja veurem. No estem

parlant de començar a treballar demà. El que no pots fer és quedar-te sempre pensant en el "què passarà si...". Ara és el moment de fer un pas endavant.

****Laura**** (intranquil·la): *Sí, però, si no ho faig bé? Fa molt que no treballo. No sé si podré seguir el ritme...*

****Núria**** (una mica més impacient, encara amb un somriure): *Laura, m'escoltes? Aquest curs està pensat per gent que està com tu, que necessita tornar a poc a poc. No estem parlant de cap cosa complicada. És una formació pràctica, clara, i t'acompanyarem en tot moment. A més, t'ho dic sincerament: ara mateix tenim places disponibles, però no ens podem permetre no omplir-les.*

****Laura**** (amb sorpresa): *Ah... Sí?*

****Núria**** (ràpidament rectificat amb to més suau): *Vull dir, és una oportunitat que no es presenta cada dia, i les places són limitades. Si no l'aprofites ara, qui sap quan podràs accedir a una altra formació com aquesta. De fet, seria una llàstima que la deixessis passar. Sé que et pot semblar molt, però és molt més fàcil del que et penses.*

****Laura**** (pensativa, però encara dubtant): *No sé... No em veig en un magatzem. Sempre he fet coses d'oficina... I amb l'esquena...*

****Núria**** (amb un punt més insistent): *Mira, entenc que et sembli un canvi, però justament per això és bo. Aquest curs t'obre portes noves. I, a la pràctica, un cop dins, t'adonaràs que és una bona opció. De vegades, cal fer un pas que ens sembla gran, però en realitat és el que necessitem per tirar endavant.*

****Laura**** (amb un to més cansat): *Però... les tardes... de veritat no puc...*

****Núria**** (ara amb to més decidit, amb una lleugera urgència): *Escolta, Laura, crec que no t'adones de l'oportunitat que tens davant. Sé que tens preocupacions, però totes les persones que entren en aquests programes les tenen. Al final, és qüestió de fer el pas, i amb suport, ho aconseguiràs. Pensa que si no ho fas ara, podries perdre una oportunitat que no tornarà. És un bon moment per tu. Si ho deixes passar, potser més endavant et penediràs.*

(Hi ha una pausa incòmoda. Laura mira el formulari sobre la taula, amb dubtes. Es pot veure la pressió que sent. Núria li passa el bolígraf amb un somriure, però sense deixar gaire espai per a la negativa.)

****Laura**** (desanimada però veient que no té altra sortida): *Bé... Suposo que... sí, ho intentaré...*

****Núria**** (satisfeta, mentre Laura signa): *Així m'agrada, Laura! Veus? Això és un pas molt important cap al teu futur. Estic convençuda que anirà molt bé. Et truco aviat per confirmar-te els horaris de la formació.*

****Laura**** (amb resignació): *D'acord...*

(Núria recull el formulari, evidentment alleujada. Laura es queda mirant la taula, conscient que ha cedit.)

(Fos en negre.)